

זמנים לשבת קודש

הדלקת הנרות	4.23
חצות היום והלילה	11.49
עלות השחר	5.05
נץ דגדגה	6.34
סוף זמן קריש	8.27 - ב' 9.11
סוף זמן תפילה	10.04
שקיעת החמה	5.03
מוצאי שבת	6.17

דמיתה לתמר

ג'ר"ז קר"ח - שנה ה' - שמות תשס"ח

י"ד ע"י

התאחדות אברכים "ויואל משה" ד' סאטמאר

נתייחד ע"י כ"ק מרן רביה"ק ווע
בנשיאות כ"ק מרן רבנו של ט"א
בעיה"ק ירושלים תובכ"א

מגיד תעלומה

מאותו שעה ואילך

איתא במכילתא בשעתא דאמר משה תן לי צפורה א"ל קבל עליך כו' הבה שיהי' לך תחלה יהי' לע"ז מכאן ואילך לש"ש וקבל עלי' וישבע לו כו', תשובה, אני אומר ח"ו לא קיבל עלי' תנאי ולא נשבע אלא יתרו הוא שהטעה את עצמו, וקיי"ל אסור להטעות נכרי ואם הטעה א"ע מותר (מרדכי פ"י דב"ק, וע' לח"מ פ"א ה"ד מגוילה, ורמ"א ח"מ שם"ח ס"ב) הילכך אם הי' אומר לו משם ואילך לש"ש מעולם לא הי' מקבל, אלא א"ל מכאן ואילך ומשמע מאותו שעה, ועדיין אז ל"ה לו בנים ולא אשה, ומשה קבל עלי' ונשבע שכל בן שיהי' לו מאותה אשה והי' לש"ש, ויתרו הטעה א"ע, ומפני שחשב שנשבע לו כפי מה שהי' בדעתו לא יציל מ"ר מעונש והקדים המלאך להרוג משה מייד ותקח צפורה כו' לפי של"ה יכול למולו בהיותו בבית יתרו מפני התנאי, ועם כ"ז נתיידי שזרעו שנ' ושבואל בן גרשום בן משה על האוצרות (דה"א כ"ז כ"ד), ובשופטים (י"ח ל') תלו את העון לומר שהוא בן משה ומפני שעה מעשה מנשה תלו אותו במנשה, והוא הי' הלוי אשר הי' בבית מיכה ושמו יונתן בן גרשום בן מנשה, ובד"ה נקרא שבואל ששב לאל ומשמע שלא שב בלבו שלם, שהרי אמרו שזה הי' הזקן שהחזיר את הנביא ושיקר לו וגרם לו ששיכרו הארי. (שו"ת דברי"ב ז' אלפים קס"ח)

תיקון אדה"ר דוד המבול

ישראל תיקנו במצרים קלקול דור המבול והפלגה וחסא אדה"ר, וזה הטעם ובג"י פרו וישרצו ו' בכרס א' לתקן ס' רבוא נשמות שנתקלקלו באדה"ר ואח"כ מתו בג' ימי אפילה אף שתקנו חטאה הקודם עכ"ז הוצרכו נשמות חדשות לכנוס לא"י, והי' צריכים להיות במצרים ת' שנה רק ע"י קושי שיעבוד מהר הפדות, והי' צריך קודם זיווך הנשמות של ס' רבוא זה כן ירבה, וע"י עבודת פרך בחומר שיבר החומר לגוף ולזכות הנשמה.

(מהר"ם ש"ך סוף מס' חולין)

למה נשתנה

הטעם מדוע בימים הקדמונים הי' מלך באבנים והיום בכלי מתכות, יען כי בעת שעשה דוד מלחמה עם גלית ולקח האבנים ויגש אל הפלשתי (ש"א י"ז ח') והי' לבוש כובע של ברזל, אמר המלאך הממונה על אבנים למלאך הממונה על המתכות, שיעבור על מדתו ויחלש הברזל לפני האבנים ובעבור זה יתן לו מתנה שמהים והלאה ימולו בסכין של ברזל ולא באבן. (צאניה וראינה)

מילי מעלייתא

הצער של משה השלים השיעבוד

אהיה אשר אהי' ויאמר וגו'. ביארו חז"ל שהוא ית' אמר אהי' בגלות זה ואהי' בגלות אחר ואמר משה די' לצרה בשעת' הקושיא מבוארת וכי החכים משה יותר חלילה, ונראה דידוע דקושי השיעבוד השלים והיינו שעי' הצער נתקרב הגאולה וא"כ י"ל דעדיין היו צריכין צער יותר כדי לקרב הקץ וזה הי' ע"י שהוא ית' הודיע הצער מגלות האחרון וגם זה השלים השיעבוד, ומשה הי' שקול כנגד כל ישראל ובחבורתו נרפא לנו כידוע וע"י הצער של משה לבד הי' השלמת השיעבוד, ולא הי' באמת כיוונתו ית' אלא להודיע למשה מצער גלות האחרון ולא לישראל, ולכן הסכים הקב"ה שלא יאמר לישראל כ"א אהי' כי די' לצרה בשעתה וזה הי' גם כיוונתו ית' מתחלה, רק למשה הוכרח להודיע כמדובר. תפארת עוז"א

פרעה רצה להוכיח שאין דין בן נח לבני'

במדרש הבה נתחכמה לו וגו'. איתא במדרש הבה נתחכמה לו אמר פרעה בואו ונבטל מהם שמירת שבת והמדרש תמוה מאוד, למד דוקא שמירת שבת. עוד קשה הלא הש"ס קאמר הבה נתחכמה לו למושיען של ישראל במה נדונם משא"כ ביטול שמירת שבת שייך לכל ישראל ולמה כתב לו. אלא נ"ל לפמ"ש המהרש"א בפ"ד מיתות דקאמר תנא דבי ר' ישמעאל ב"ג מצווים על העוברים שנאמר שופך דם האדם באדם הוא אומר זה עוברים וכתב דלכך צווה פרעה למילדות העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמיתן אותו ולא צווה שיקחו דוקא מילדות מצריות והמה ודאי סרים למשמעתו יותר אלא שפרעה התחכם א"ע לדין אותם לכלי לחייב עליהם מיתה משום ש"ד ואם היה מצוה למצריות והמה מצווין על העוברים אף שעדיין לא יצא לאויר העולם ב"ג מצוה וא"כ היו חייבות משום שפיכת דמים לכך צווה למילדות העבריות שהמה פטורים על העוברים וראיתן על האבנים קודם שיצא לאויר העולם וישראל פטורים, רק דזה ניחא אי האבות יש להם דין ישראל משא"כ אי דין ב"ג יש להם א"כ אף העבריות עוברים על ש"ד בהריגת עוברים רק דמוכח דע"כ דין ישראל יש להם לפ"מ דקיי"ל עכ"ר ששבת חייב אי"כ בשאר מצוות התורה יכולין להחמיר על עצמו ולקיים משא"כ בשמירת שבת לש"ל להחמיר, וא"ש דפרעה רצה להתחכם על מושיען של ישראל להמית את העוברים בענין שלא יעברו על ש"ד דהיינו ע"י העבריות לכך צווה למילדות העבריות כמ"ש מהרש"א, רק דחש דלמא יתנצלו א"ע שאינן יכולין לשמוע משום דדין ב"ג יש להם וג"כ מצווין על עוברים לכך אמר בואו ונבטל מהם שמירת שבת ויאמר ישראל דאין לבטל מהם דין ישראל יש להם א"כ שפיר צווה למילדות העבריות כו' אם בן הוא והמיתן אותו דא"מ על העוברים דוק.

דוד דוד

סדר הלימוד לפ"ר וארא - מסכת שבועות						
יום	א	ב	ג	ד	ה	ו
דף	כג.	כג.	כד.	כד.	כה.	הזרה

ימי השובבי"ם חל אחר עשרה בטבת

ולכן מיד אח"כ מותחלין ימי השובבי"ם, דאחר עבור עשרה בטבת, ורואים שעדיין לא בא בן יש, ועדיין העבד מולך ועמל לחטוף ולהוסיף ולחטוף מבני ישראל את כח תורתם, ולהכשיל את בני ישראל בעבירות לכל תגן עליהם התנה"ק, מתברר שעדיין לא שבת מוטעותינו אף ב' בטבת, ומתחילין בתיקוני שובבי"ם.

הטעם שימי השובבי"ם חל מפר' שמות

וטעם הדבר יתבאר לך ממה שביארו בענין גלות מצרים כי אותם שנשתעבדו בגלות מצרים היו אותן הניצוצות של הנשמות שנפגמו ע"י אדם הראשון, וכל אלו נתקנו בגלות מצרים ההוא, ולכן בזמן הפרשות אלו, יש בהם סגולה לקבלת תשובת האדם, ולכן הם מותחלים נון פרשת שמות, מפני שאז בפרשה ההוא היה התחלת השעבוד, ומסתמים בפרשת מושפטים. זה סוד הפסוק (ויח' ג') 'שבו בנים שובבים', וי ע"י החטא ננסו ניצוצות אל הקליפות ונתלבשו תוך הקליפות ונעשו שובבים, לכן עתה שובו בתשובה, והסירו אותם השובבים מתוך הקליפות, והשיבו אל הקדושה כבראשונה.

ימי השובבי"ם חל בלילי טבת הארוכים

אם חבל תחבל שלמות רעך עד בא השמש תשיבנו לו, ידוע אשר ימי חדש טבת שבת הם מסוגלים להעלות הנ"ק שנפלו ולהחזיר אותם אל הקדושה בימי השובבי"ם יען כי לילי טבת ארוכים, ולא אברי לילה אלא לגירסא ונאמר זאת על לילי טבת כדאי בתוס' ולאשר אז גברו החשכות ביותר צריך אז לתקן זאת ולהאיר ע"י אור תורה ולתקן מה שפגם בשינה, וזהו ושכב"ת וערבה שנתך, נרנח בתיבת שכב"ת עולה טב"ת שבת"ש ע"י תיקוני התשובה מתקנים להיות שנתו ערבה עליו בלי מנשול. והו הנרנח אם חבל תחבל וננו על חטא הידוע הנקרא בלשון חז"ל חבול"י אורחיהו כנודע, שלמת רעך הוא כפי הנודע מספרים הקדושים אשר האי קליפה ר"ל רצתה להיות לה אחיזה בטיפין הנזרקין על השמלה, עדה"כ ופרשו השמלה נגד זקני עיר, ועיין בספרים במה שפירשו בנוסח שאומרים 'בשם ד' עטיסא עד בא השמש', ומה על יומי טבת ושבת זמן ביאת ושקיעת השמש ושליטות לילות ארוכים, והרנו ע"ד ב"א השמש עולה טבת שבת אז תשיבנו לו, היינו הזמן מוכשר אז להשיב הכל אל הקדושה מתוך רחמים.

אמרי נועם, משפטים

בסת"ו ר"ש"ב מספר איך שהרה"ק היה לו מהגו שלבלמו
באיזה ספר פתח תחלה ללמוד השער בלאט עם ההקדמות
והסכמות ושאר הדברים, ואחר כן התחיל ללמוד בספר עצמו,
וטעם לזה אמרו החסידים כי בהיותו בצעירותו היה פעם
בבארדיטשוב בעת שהרה"ק הקדושת לו ז"ע רדש ברים
בשבת כלה, ומחמת שהיה עליו עמד כמה פעמים באמצע
הדרשה וסתר לו את דרשתו בקושיות ואיבעיות, עד שעלתה
הקפידא בלבו של בעל הקדושת לו ז"ע, ובהנה נפלט ידבר
מפי הק' של הרב ומאותו ידבר היה הרה"ק מובלבל, עד
שנתקרב אל המדרג ממשעטרונבל צמ"ל, ונעשה

קרן הבנין
"יואל משה"

בנישואת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פניה"ק ירושלים תשנ"א

כולל למצוינים
"יואל משה"

נקדמה פני בתורה

בשמחה רבה רגע מתבקשים בזה לשגר ברכותינו, מציון עיר קדושה, קדם האי אברהם ויקרא, העומד למימנו תדירא, לו זרע ועם אגודה, להגדיל תורה ולהאדירה, בונה מקום עולמות של תורה, במיוחד מוסר עצמן למען כולליו המעשרה, ומיום הוסדה עומד למימנו לשגר תורה, ממש יד לעניים ואביונים, קרולל בפי ישרים ועובנים, הזה

הרב החסיד המפורסם
מוה"ר חיים אליעזר גראס שליט"א

יו"ר הנהלת כוללינו בארה"ב — חבר וועד קרן הבנין

לרגל בואו לשערי ארה"ק לרגל נישואי נכדתו שתחי' למז"ט

ובכן גרים קולנו, ותערג לפענ' עתידתנו, שבשכר פעליו הברוכים, וזכה בני חי' ומינוי רוחנים, ויזכה לראות מכל ירח מלא חפנים, לאורך ימים ושעות חיים,

הכ"ד המברכים ועונים, בשיר אמונים
הנהגת הכולל - וועד קרן הבנין

ובכן מתבקדים אנו להזמין את כל חברי כוללינו ואנ"ש הע"י

לשמחת שבע ברכות

להביע בשער בת רבים הכרת הטוב לידידינו החשוב שליט"א
על עמוד לימין כוללינו ולימין הקמת בגין קהילתינו ומוסדותינו
ברוח נדיבה בעצה ובתבונה בכל זמן ועת

שיתקיים איה ביום שי' בערבלי - בית מדרשי - בשעה 9:00 בדיק

כסא דברכתא (מז) כוס של פדיון הבן

לברך על היין בפדיון הבן

יש שכתבו שנהנו לעשות סעודה בשעת הפדיון (שם בהנחות מרדכי ומהרי"ל ותי"ח סי' רס"ט), ואם יין בעיר, מברך הכהן על היין מיד אחר הפדיון (מהרי"ל), וכן נוהגין עכשיו כדי לפרסומי מלצא. (שולחן ערוך יו"ד סי' ש"ח סעי' י')

לברך על היין ובשמים

והדר מזוגי לכהנא כסא דחמרא ומייתא אסא, ומברך בורא פרי הגפן ובורא עצי בשמים, בא"י ברוך אתה ה' אמי"ה אלהינו מלך העולם אשר קדש עובר במעי אמן, ולא רבעים יום חלק רמי"ח איברים שבו ופח בו נשמה, כדכתיב: ויפח באפיו נשמת חיים. (שו"ת הרא"ש ש"כ כלל מט סי' א')

לאו דווקא הכהן מברך על היין

ואחר כך יברך הכהן או אחר על היין ועל ההדס ואשר קדש, ואם הכהן אינו יודע לברך יברך אחר, וי"א שאין צריך לשאול לא לאב ולא לאם, כי באמת אם אינו בבור לא יפדנו מן הכהן, וגם לא יאמר במה אתה חפץ בבנך או בכסף, וגם לא יאמר זה תחת זה עד שיברך אשר קדש, וכן נוהגין גדולים ואנשי מעשה, אלא יתן הכסף לכהן ויברך על פדיון הבן ושהחיינו, ואחר כך יברך הכהן על היין ועל ההדס ואשר קדש, ואחר כך יאמר אי זה חביב כך או במה אתה חפץ וכו'. (ארחות חיים הלכות פדיון בכורות אות ב')

ברכת היין הוא מצד המנהג ולכבוד הכהן

בודאי תענית יאר צייט הוי אם ידוע והוי לדיד' כמו תענית ציבור, וכתב המג"א בסי' תקס"ח סי' י' בשם הש"ח אם חל פדיון הבן ביום תענית ציבור נוהגים לפדות ביום התענית ולעשות הסעודה בלילה, וא"כ בגין זה אף שהכהן שייך בזה צריך להשלים והוא יפדה ביום, אך לענין ברכה שנהנו שהכהן מברך על היין, נראה דלא יברך אלא אחר יברך, ואף גבי מילה ביום תענית נוהגין דמוהל מברך, ונותנים הברכה לתינוקות קטנים, הנהם לא אפשר בענין אחר, וסמכין אהא דכתב הב"י וז"ל בי"ד סי' רס"ה, כתב הכל בו באותו טעמה שמוטעמין לתינוק סומכין שלא לטעם המוהל כו', וכתב הב"י וז"ל, ולי נראה שטעמא דהנימיל אינו מוציאו מיד ברכה לבטלה, כיון דלאו בר חיובא הוא כלל ואפילו מדרבנן, וטעמא דהאם אפשר דנפקא בברכת המברך, א"ע דברכת הנהגין היא, כיון דנתקנה ברכת אשר קדש יד על היין, ה"ל ככסא דקדושה ואבדלתא, דמוציא אחרים גייכ מברכת היין ע"כ, ואנן סמכין שהקטני חייבי מדרבנן מוציאין אותן, כמו להוציא לגדולים, מטעם כיון שנתקנה ברכת אשר קדש על הכוס, הוי ככסא דקדושה, ובבבא לא נהיגן, שיאמר שום ברכה אחרת בברכת היין, ואף שבנוסח ברכות ותקון גאונים כתבו אחר ברכת שהחיינו, והדר מזוגי ל' לכהנא כסא דחמרא, ומברך כהנא בפ"ה בא"ה אשר קדש עובר, כבר השיג על זה הרא"ש והטור, שלא לברך ברכה שלא נזכרה בתלמוד, א"כ מה שאנו נוהגי' להביא כוס של יין, אינו אלא מצד המנהג ולכבוד לכהן, ולא נתקנה בשביל ברכה הראשונה, שהרי כבר בירך, וא"כ אינו בדין שהוא יברך ולא יטעם, ונראה דיותר טוב שאחרים יברכו, דהא אפי' בברכת אשר קדש יד על הכוס בתלמוד אינו חייב על המוהל כמו שכתב בש"ע אבי הבן או המוהל או אחר מברך כו', ה"נ דבדאי האי כסא דפדיון לא הוי ככסא דקדושה ואבדלתא, וכיון שהכהן צריך להשלים תעניתו אחר מברך, ואם רוצים שהכהן יהי' על סעדת מצוה, יעשו הפדיון סמוך למנחה והכהן ישלים תעניתו, ויבא על הסעודה בלילה וכן נראה לי לחרות. (שו"ת פנים מאירות חלק ב' סימן עט')

למה לא נכתב הנס זיכור ושמור בדבור אחד נאמרו

דף כ: זכור ושמור בדבור אחד נאמרו, מה שאין הפה יכול לדבר ומה שאין האוזן יכול לשמוע.

כתב האבן עזרא (פר' יתרו): יש לשאול למה לא נכתב בראשונה (בלוחות הראשונות) וג' בשנית וכו', והנה זה הדבר הפלא ופלא שהשם דבר זכור ושמור בבת אחת והיה ראוי להיות זה כתוב ומפורש בתורה יותר מכל האותיות והמקומות שכתבו, ואם אמרנו אין דיבור השם כדיבור כל אדם, הנה אין הבינו ישראל דיבור ה', כי האדם אם ישמע זכור ושמור בב"א לא יבין לא זה ולא זה ואפילו מילה אחת.

והדבר הוא כן, כי עשרת הדברים הכתובים בפרשת יתרו דברי ה' בלי תוספת ומגרעת והם לבדם הכתובים על לוחות הברית, ועשרת הדברים הכתובים בפרשת ואתחנן הם דברי משה, והראיה הגמורה ששם כתיב פעמים כאשר צו' ד' אלקיך וגו', והנה הזכירה כוללת השמירה והזכירה שזכור כל יום אזהר יום הוא מהשבע, וכו' עברור שישמור היום השביעי שלא יעשה בו מלאכה, והנה טעם הזכירה היא השמירה, וכאשר אמר ה' זכור הבינו כל השומעים כי טעמו כמו שמור, כאלו בבת אחת נאמרו.

הטעם דעשה דוחה לא תעשה

עוד תי' נפלא מצינו ברמב"ן (פר' יתח) וז"ל: כי זכור מצות עשה שזכור יום השבת לקדשו, ושמור דא מצות ל"ת זיהיר ששמור אותו לקדשו שלא תללוהו וכו', ויתכן שהיה בלוחות הראשונות ובשנית כתוב זכור, ומשה פ' לישראל כי שמור נאמרו עמו, וזו כוונתם באמת וכו'.

ואמת הוא ג"כ כי מדת זכור רמזו במצות עשה והוא היוצא ממדת האהבה והוא למדת הרחמים, כי העושה מצות אדוניו אהוב לו ואדוניו מרחם עליו, ומדת שמור במצות ל"ת והוא למדת הדין ויוצא ממדת היראה, כי הנשמר מעשות דבר הרע בעיני אדוניו ירא אותו, ולכן מצות עשה גדולה ממצות ל"ת כמו שהאבה גדולה מהיראה, כי המקיים ועושה בגופו ובממונו רצון אדוניו הוא גדול מהנשמר מעשות הרע בעיניו.

ולכן אמרו אתי עשה ודוד לא תעשה, ומפני זה יהיה העושה במצות לא תעשה גדול ועושי בו דין כגון מלכות ומיתה, ואין עושי דין במצות עשה כלל אלא במודדן כמו לאלב וציצית, איני עושה סוכה, שמכין אותו עד שיקבל עליו לעשות.

הוצאות הגליון בתגובת ע"י

הר"ר יואל יאקאב הי"ו

לע"ג זקנו הרה"ח ר' משה ב"ר ישראל יעקב ז"ל
גלב"ע ב"ז טבת - תנצב"ה

אז ישיר משה

בשירי ידידות, ובשורות אחדות, נברך ברכה מרובה,
מעומקא דליבא, אל ידידנו האהוב עלינו בחיבה.

משכים על דלתי התורה, לעסוק בתורת משה
שופך לבו בתפילתו הזכה, שפיר קאמרת משה
החתן תמים למעלות ומדות, במנתת חלקו ישמח משה

ה"ה הבה"ח

נמר משה פייערווערגער הי"ו

לרגל הכנסת גב' ר' דאידוסין קשעטצ'ע

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, עוד ישמע בערי יהודה
ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול
כלה, כל משאלותיך ה' ימלא, והזיווג יעלה יפה בהצלחה,
לתפארת המשפחה, אל תוך ביתך להניח ברכה.

הכ"ר ידידך ש"ב

יוסף חיים ווייס, יואל עקשטיין, משה עקשטיין,
יואל ב"אמין, אהרן טויסיב.

קול צהלה וריצה

יום שמחה הוא לנו, שהחיינו וקימנו, שהשמחה
במעון חברינו, הצמוד בלבנו, האי מרגניתא טבא,
חו"ב בהוויות דאב"י ורבא, גדוש בתורה וחסידות,
מדות ומעלות צמודות, מציון בתורה ויראת שמים,
מוכתר בבשרונות פי שניים, נוח לבריות ולשמים.

הבה משה פייערווערגער הי"ו

לתנל יום שמחת לבו באירוסיו למזט

ואילין מיליא, ידון לרקיעא, בעזר הבורא וסייעתא
דשמיא, שהזיווג יעלה יפה כגפן פורחת, תורה
וגדולה יתאחדו על שולחנו בבת אחת, אך טוב וחסד
ירדפוהו כל ימי חייו, ויהי נועם שתשרה שכנה בכל
מעשה ידיו, עדי נזכה בקרוב בימינו, לביאת גואלינו

כ"ד ידידיך ה'מזמים אתך בחיכל ישיבת מהר"ט דסאטמאר

משה טויסיג, משה ווייס,

יודא צבי ראטער, משה הירש.

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פעיה"ק ירושלים תובב"א

ברכת מזל טוב

באותות כבוד ויקר וברשתי גיל ושמחה, הננו משגרים בזה
ברשתנו ואוהביו, לזכר מול ידידנו א"ש פעיה"ק.

הר"ר עמרם בינדער הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' חיים שלמה בינדער שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' אפרים פישל שטאנבער שליט"א
לרגל הולדת בתו - נכדתם
ה"קידושא רבא" בבית מדרשינו "בית משה"

ברכת מזל טוב

שלוחה בזה ברשותנו לידידנו הנעלה

הר"ר עמרם הכהן בינדער הי"ו

לרגל הולדת בנו למז"ט

ח"יר שיריה רוב תענוג ונחת דקדושה סכל יוז

כשת' ובשר יידך בשיעור של מנחם מנחם סלאטשעק שליט"א